

Spuisluis Oostoever Den Helder

De Spuisluis Oostoever is verreweg de grootste sluis in dit project. De sluis heeft een bijzondere ligging bij de Waddenzee en vliegveld De Kooy. De sluis ligt wat afgelegen waardoor het uitvoeringswerk eenvoudiger uitgevoerd kon worden, dan bij de andere sluisen, maar qua techniek was deze sluis het meest 'uitdagend' voor ons.

Alle werkzaamheden op een rijtje:

- Net als de bij andere sluisen zijn ook hier met schotten de kokers één voor één drooggezet zodat de andere kokers hun functie voor het spuwen van water behielden;
- In alle vier kokers zijn de stalen schuiven vervangen. Met nauwkeurige precisie zijn de nieuwe stalen schuiven in de bestaande kokers gehesen;

Wist u dat?

De grote hoeveelheid mosselen op de bestaande schuiven netjes afgespoeld is en de metalen schuiven in andere projecten worden hergebruikt.

De schuiven van de Spuisluis Oostoever 2500 kg per stuk wegen.

- In de vierde koker hebben wij ook de houten wakerdeuren vervangen, omdat tijdens de inspectie was gebleken dat de deuren aan vervanging toe waren. Dus dat hebben we direct meegenomen;
- Na afronding van de werkzaamheden is de bouwplaats weer netjes opgeruimd en de sluis volledig in bedrijf gesteld.

Wist u dat:

- de kraanmachinist bij Oostoever direct contact had met de luchtverkeersleiding van Vliegveld De Kooy? Vanwege opstijgend en landend vliegverkeer moest de inzet van een kraan nabij het vliegveld goed afgestemd worden. Ook droeg de kraan een rode topvlag (zie foto) zodat deze goed zichtbaar is vanuit de lucht;
- Landschap Noord-Holland gelijktijdig veilige broedplekken op het Kooihoekschor heeft gerealiseerd. Dit deden ze door onder andere het plaatsen van een vossenraaster en het aanleggen schelpenbanken. De aanrijroutes van beide projecten zijn goed op elkaar afgestemd zodat geen hinder is ontstaan voor de omgeving;
- er bij de Spuisluis Oostoever tweemaal een broedvogelcontrole is uitgevoerd om uit te sluiten dat er geen vogels gingen broeden op of direct rondom de bouwplaats. Hierdoor is het project zelfs eerder dan gepland afgerond.

Dijkversterkingsproject Den Oever-Den Helder

In de omgeving van Spuisluis Oostoever blijft het hoogheemraadschap actief aanwezig. Er is namelijk nog een project waar gewerkt wordt aan de waterveiligheid binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De dijken tussen Den Oever en Den Helder (de Wieringer Zeewering, de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk) moeten worden versterkt, omdat deze niet op alle plekken voldoen aan de nieuwste eisen voor de veiligheid. Voor nu is het niet onveilig. Maar om te zorgen dat iedereen hier en in het achterland in de toekomst veilig kan blijven wonen, werken en recreëren, bekijken wij welke oplossingen het best passend zijn. Op dit moment werken we het voorkeursalternatief (de best passende oplossing) verder in detail uit.

Meer over dit project weten?

Kijk op Dijkversterking Den Oever-Den Helder | Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (<https://www.hhnk.nl/dijkversterking-den-oever-den-helder>).

Laatste puntjes op de 'i' in Enkhuizen

Bij de sluisen in Schardam en de Spuisluis Oostoever zijn de werkzaamheden helemaal afgerond. Daar zult u het projectteam niet meer zien. Alleen in Enkhuizen is de stroomvoorziening op de westelijke zijde van de sluis, het Landje van Top, nog niet geregeld. Deze stroomvoorziening is nodig om de sluisdeuren bij de Sassluis elektrisch te kunnen bedienen. Op dit moment maken we gebruik van een tijdelijke stroomvoorziening zodat de deuren wel open en dicht kunnen. Liander is van plan om een hoofdleiding verder door te trekken vanaf de Havenweg naar het Rijksgethuisje bij de sluis. We hopen dat dit op korte termijn wordt uitgevoerd, zodat we de deuren nog beter kunnen bedienen van beide kanten. Het kan dus zijn dat u ons bij de Sassluis nog ziet.

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

7KUNSTwerken weer waterveilig voor de komende 100 jaar! *Werkzaamheden zijn gereed*

Sassluis Enkhuizen

#7KUNSTwerken

Wellicht heeft u ons de afgelopen tijd gezien of bent u even komen kijken bij onze werkzaamheden. Vanaf 2018 werken we (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, TAUW en Friso Civiel) al samen om zeven kunstwerken weer te laten voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Onder de omstandigheden van een superstorm met veel wind en regen was er onvoldoende zekerheid dat de sluisen het water voldoende konden keren. Vorig jaar zijn we gestart met de werkzaamheden buiten. We zijn er trots op dat we inmiddels alles hebben afgerond. De sluisen zijn versterkt, de bouwplaatsen zijn opgeruimd en we zijn vertrokken uit Den Helder, Schardam en Enkhuizen.

Twee kunstwerken zijn weer veilig omdat we het sluitingsprotocol hebben aangepast. Het gaat om de keersluis in Broekerhaven en de Grote Sluis in Hoorn. Aan de andere vijf sluisen hebben we het afgelopen jaar werkzaamheden uitgevoerd. We zijn blij dat we binnen een jaar de sluisen voor de komende 100 jaar weer waterveilig hebben gemaakt. En dat we het zo snel hebben kunnen uitvoeren is mede dankzij de goede samenwerking met de omgeving. In deze laatste nieuwsbrief kijken we samen terug naar een aantal bijzondere momenten en geven we de sluisen weer waterveilig aan u 'terug'.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, TAUW en Friso Civiel werkten de afgelopen jaren samen aan de verbetering van zeven sluisen. Een project binnen het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het doel hiervan was om de sluisen zo te verbeteren dat u ook in de toekomst veilig kunt blijven wonen, werken en recreëren.

We blikken per sluislocatie terug op de werkzaamheden in 2021 en 2022

Sassluis Enkhuizen

Werkzaamheden

Van oktober 2021 t/m april 2022 hebben we in Enkhuizen gewerkt aan de versterking van de Sassluis. De belangrijkste werkzaamheden zetten wij hier voor u op een rijtje:

- Het benedenhoofd hebben we met schotbalken dichtgezet en vervolgens konden we de sluis droog proberen te pompen;
- Tijdens de werkzaamheden is een deel van de vloer van het benedenhoofd (aan de kant van de havenzijde) in de Sassluis omhoog gekomen. Door waterdruk vanaf de onderkant ontstond een bolling in de gemetselde vloer. Hierdoor kwam water naar boven waardoor het benedenhoofd niet drooggezet kon worden. Omdat we hier te maken hebben met een zeer oude sluis, een monumentale sluis, was dit niet van te voren te voorspellen. De werkzaamheden konden alleen verder uitgevoerd worden als de sluis drooggezet was;

- Om alsnog de sluis droog te pompen hebben we tussen de schotten van de sluiscolk en het benedenhoofd een kleipakket aangebracht. Deze tijdelijke oplossing bleek te werken, de klei zorgde voor voldoende tegendruk, waardoor de sluis weer drooggezet kon worden;
- Nadat de sluis weer helemaal droog was, hebben we de vloer hersteld door het storten van een betonnen vloer. Omdat de Sassluis een Rijksmonument uit 1827 is hebben we hiervoor contact gezocht met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en de gemeente SED;
- In januari zijn de taatsen geplaatst als voorbereiding op de nieuwe deuren. Taatsen zijn de 'scharnieren' waarop de deuren draaien. Ook zijn tegelijkertijd de halsbeugels gemonteerd en aangestort met beton. Hiermee worden sluisdeuren aan de muur bevestigd. Daarmee was alles voorbereid voor het meest 'spannende' moment: de plaatsing van de 10.000 kilo zware deuren;

Wist u dat?

Voor de restauratie in Enkhuizen werkten onderaannemer Siegersma met wel vier man tegelijk in de sluis.

- De massieve hardhouten deuren zijn door houtleverancier Wijma in Kampen op maat gemaakt. Woensdag 26 januari kwamen de deuren aan in Enkhuizen. Met dank aan de Havendienst is in de Buitenhaven ruimte gemaakt zodat het schip met de deuren dichtbij de sluis kon aanmeren. 's Ochtends vroeg zijn de deuren met een hijskraan op een oplegger geladen en naar de sluis gereden.

In de middag heeft de kraanmachinist de eerste deuren met vakkundige

- precisie op hun plek gehesen. Het was een spannende dag, het weer moest meezitten, niet te veel regen en vooral geen harde wind. Maar ook, de op maat gemaakte deuren moesten wel passen in deze monumentale sluis;
- Na plaatsing van de deuren is het bedieningswerk aangesloten. Via de kaapstaanders kunnen de deuren, net als vroeger, geopend en gesloten worden. Dit wordt niet meer met de hand gedaan, maar elektrisch aangestuurd.

Restauratie Sasluis

Naast de werkzaamheden die nodig zijn om de sluis weer waterveilig te maken is ook gewerkt aan de restauratie van de sluis. Om het monumentale karakter van de sluis te behouden en te onderhouden is het metselwerk, het voegwerk en de natuursteen op vakkundige wijze hersteld. Voor deze werkzaamheden is een restauratiespecialist in gezet, Jurriëns Noord. Zo is de Sasluis niet alleen voor komende periode waterveilig, maar houdt de sluis ook z'n monumentale karakter.

Demonstratie van de nieuwe deuren

Op woensdagmiddag 11 mei was er een open dag voor omwonenden en andere geïnteresseerden om te vieren dat de Sasluis voor de komende 100 jaar weer waterveilig is. We hebben meer verteld over de werkzaamheden en een demonstratie gegeven van het openen en sluiten van de nieuwe deuren. Onder het genot van een hapje en een drankje kwamen veel belangstellenden een kijkje nemen bij de versterkte sluis. We kijken terug op een geslaagde middag. De warme voorjaarszon, de mooie verhalen over de sluis en het goede humeur van de mensen zorgden daarbij voor een aangename middag.

Horn-, Noorder- en Zuidersluis Schardam

In Schardam hebben we het werk verspreid over drie sluisen waarbij de werkzaamheden eigenlijk identiek waren. De Noordersluis, Zuidersluis en Hornsluis zijn van oktober 2021 t/m maart 2022 in een treintje achter elkaar versterkt. Ook hier de belangrijkste werkzaamheden voor u op een rijtje:

- Omdat de werkzaamheden in een drooggezette sluis uitgevoerd moesten worden, zijn de sluisen ook hier leeggepompt;
- Daarna zijn de bestaande schuiven eruit getild;
- Voor het hijswerk bij de Zuidersluis moest een overhangende boom een stuk teruggesnoeid worden. Door de medewerking van de directe burens kon een hovenier de boom snoeien;

- Na het plaatsen van de nieuwe schuiven en loopbrug hebben we de hydraulische bediening (cilinders) geïnstalleerd. De aansturing daarvan zit in een nieuwe buitenopstellingskast. Deze kast is net wat groter dan de oude kast die er stond, zodat we als er in de toekomst nog wat aangevuld moet worden, dit gemakkelijk in dezelfde kast kan;
- Na het aansluiten van de kabels en leidingen zijn de benodigde tests uitgevoerd voor de werking van de schuif. Tijdens de test bleken de schuiven te werken. Toen kon ook de bouwplaats worden opgeruimd.

Mooie samenwerking met de omgeving

Bij de Noorder- en Zuidersluis stond de bouwplaats op het eilandje tussen de twee sluisen waardoor we de hinder tot een minimum hebben kunnen beperken. Bij de Hornsluis hebben we intensief contact gehad met de bewoner van Schardam 32. Zij waren zo vriendelijk om het erf ter beschikking te stellen, daarom konden wij de werkzaamheden zonder al te veel (verkeers)hinder uitvoeren. Fijn dat we in goede samenwerking met de omgeving dit hebben kunnen doen. Nogmaals dank daarvoor.

Unieke pareltje: onderzoek historie Zuidersluis

Al tijdens de inspectie in 2020 was in de Zuidersluis een steenhouwerskeurmerk ontdekt waaruit we konden opmaken dat de sluis ouder was dan verwacht. We vonden het zo waardevol om nader te onderzoeken, daarom hebben we naast de versterking van de sluis het mogelijk gemaakt dat experts er verder in konden duiken, en dat is gelukt. Op 2 november 2021 heeft de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed samen met archeologen en bouwhistorici verder onderzoek gedaan naar de oudheid van deze sluis. De blokken Bentheimer Zandsteen in de sluis zijn vergeleken met andere sluisen. Ook is nader archiefonderzoek gedaan. De conclusie is dat de sluis gebouwd is aan het einde van de 15e eeuw. De Zuidersluis behoort daarmee tot de oudste nog resterende sluisen van ons land die nog gebruikt wordt. Mooi dat we hier achter zijn gekomen tijdens de uitvoering van onze werkzaamheden.

Wist u dat?

De Zuidersluis de oudste nog resterende sluis in Nederland is die nog in gebruik is.